

УДК 378.4:504:001.895.008

Концептуальні засади і пріоритетні напрями ефективного розвитку аграрного університету / Шебанін В.С. // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 5.

Висвітлено сутність і значення інноваційної діяльності взагалі й вищих навчальних закладів зокрема. З останніх особливу увагу приділено Миколаївському національному аграрному університету, викладено його досвід у здійсненні інноваційної освітньої діяльності. При цьому розглянуто й функції та напрями діяльності наукового парку, розроблені університетом енергозберігаючі проекти і сформовану ним спільно з Головним управлінням агропромислового розвитку облдержадміністрації обласну Програму підтримки розвитку сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів. Виявлено існуючі у здійсненні інновацій в освітній діяльності недоліки та запропоновано основні напрями їх усунення. Табл.: 1. Рис.: 3. Бібліогр.: 11.

Ключові слова: інновації, університет, науковий парк, програма, енергозберігаючі проекти, сільськогосподарський обслуговуючий кооператив, інноваційна освітня діяльність, консорціум.

УДК 378.4:504:001.895.008

Концептуальные основы и приоритетные направления эффективного развития аграрного университета / Шебанин В.С. // Экономика АПК. – 2014. – № 1. – С. 5.

Освещены сущность и значение инновационной деятельности в общем и высших учебных заведений в частности. Из последних особое внимание уделено Николаевскому национальному аграрному университету, изложен его опыт в осуществлении инновационной просветительской деятельности. При этом рассмотрены функции и направления деятельности научного парка, разработанные университетом энергоэкономизирующие проекты и сформированную им совместно с Главным управлением агропромышленного развития облгосадминистрации областную Программу поддержки развития сельскохозяйственных обслуживающих кооперативов. Выявлены недостатки, имеющие место в осуществлении инновационной просветительской деятельности и предложены основные направления их устранения. Табл.: 1. Илл.: 3. Библиогр.: 11.

Ключевые слова: инновации, университет, научный парк, программа, энергоэкономизирующие проекты, сельскохозяйственный обслуживающий кооператив, инновационная просветительская деятельность, консорциум.

UDS 378.4:504:001.895.008

Conceptual framework and efficient development priorities of agrarian university/ Shebanin V.S. // Ekonomika APK. – 2014. – № 1. – P. 5.

An article highlights the nature and significance of innovations in general and in the system of higher education in particular. The focus is made on Mykolaiv National Agrarian University and its experience in the innovations' implementation into the educational process. At the same time the functions and directions of the University Research Park activities are studied, the energy-efficient projects which were developed in the University, the Programme of Regional State Administration which was generated together with the Department of Agriculture Development and Mykolaiv National Agrarian University to support the development of the agricultural servicing cooperatives is presented. The deficiencies that occur in the implementation of the innovative education and the basic directions of their elimination are revealed. Tabl.: 1. Figs.: 3. Refs.: 11.

Key words: innovation, the University, Research Park, the programme, the energy-efficient projects, the agricultural service cooperative, the innovative educational activities, consortium.

УДК 338.432(477)

К вопросу о стратегии развития аграрного сектора экономики Украины / Демьяненко С.И.
// Экономика АПК. – 2014. – № 1. – С. 14.

Рассматриваются базовые подходы к разработке стратегии развития аграрного сектора экономики Украины как одной из ведущих отраслей, влияющих на основные макроэкономические показатели страны. Проанализированы основные факторы аграрной экономики, влияющие на макроэкономические показатели и обеспечение продовольственной безопасности населения. Раскрыты необходимость стратегии, ее особенности, ограничения и основные подходы к разработке. Акцентировано внимание на существующих противоречиях в интересах государства и предприятий при разработке и воплощении стратегии развития аграрной экономики, а также обозначены возможности их преодоления. Показаны основные направления реформирования Единой аграрной политики Европейского Союза (ЕАП) до 2020 г. и возможности адаптации стратегии развития аграрного сектора экономики Украины к этой политике. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: стратегия, аграрное производство, государственная экономическая политика, экспорт, продовольственная безопасность, Единая аграрная политика Европейского Союза.

УДК 338.432(477)

До питання про стратегію розвитку аграрного сектору економіки України / Дем'яненко С.І.
// Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 14.

Розглядаються базові підходи до розробки стратегії розвитку аграрного сектору економіки України як однієї з провідних галузей, що впливають на макроекономічні показники країни. Проаналізовано основні фактори аграрної економіки, які впливають на макроекономічні показники і забезпечення продовольчої безпеки населення. Розкриті необхідність стратегії, її особливості, обмеження й основні підходи до розробки. Акцентовано увагу на існуючих суперечностях в інтересах держави і підприємств при розробці та втіленні стратегії розвитку аграрної економіки, а також зазначені можливості їх подолання. Показані основні напрями реформування Спільної аграрної політики Європейського Союзу (САП) до 2020 р. і можливості адаптації стратегії розвитку аграрного сектору економіки України до цієї політики. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: стратегія, аграрне виробництво, державна економічна політика, експорт, продовольча безпека, Спільна аграрна політика Європейського Союзу.

UDS 338.432(477)

To the problem of the development strategy of agrarian sector of Ukrainian economy / Demianenko S.I. // Ekonomika APK. – 2014. – № 1. – P. 14.

An article considers the basic approaches towards the elaboration of the development strategy of agrarian sector of Ukrainian economy as one of the leading industries that influences the basic macroeconomic indicators of the country. The key factors of agrarian economy that influence macroeconomic indicators and food safety of population are analysed. The necessities of strategy, its features, limitations and approaches to the development are studied. There is an emphasis on existing contradictions in interests of the state and enterprises in the process of development and implementation of the development strategy of agrarian sector of economy and also the possible solutions to these problems are suggested. The basic directions for reforming of the Common Agricultural Policy of European Union (CAP) up to 2020 and possibilities of adaptation of the development strategy of agrarian sector of Ukrainian economy to the CAP are outlined. Refs.: 14.

Key words: strategy, agrarian production, state economic policy, export, food safety, the Common Agricultural Policy of European Union.

УДК 338.43:664.121

Цукробуряковий підкомплекс України: напрями стабілізації та індикатори розвитку до 2020 року / Бондар В.С., Фурса А.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 20.

Проаналізовано сучасні тенденції розвитку цукробурякового підкомплексу України, з'ясовано основні причини виникнення нестабільності в галузі. Визначено основні програмні заходи щодо стабілізації та врегулювання цукробурякового виробництва. Удосконалено напрями забезпечення стабілізації й ефективного розвитку на основі реструктуризації і поєднання (диверсифікації) виробництва цукру з виробництвом біоетанолу, біогазу та інших продуктів переробки цукрових буряків, інтенсифікації й технічного переоснащення виробництва шляхом залучення інвестицій та інновацій, відновлення позицій вітчизняного товаровиробника на внутрішньому та зовнішньому ринках цукру, досягнення показників розвитку, які б відповідали аналогічним показникам розвинутих країн. Обґрунтовано шляхи підвищення ефективності цукробурякового виробництва для забезпечення конкурентоспроможності продукції та поступового нарощування експорту цукру. Табл.: 10. Бібліогр.: 14.

Ключові слова: цукробуряковий підкомплекс, біоадаптивна технологія, стабілізація, диверсифікація, інтенсифікація, реструктуризація, біоетанол, біогаз, рентабельність виробництва.

УДК 338.43:664.121

Свеклосахарний підкомплекс України: напрямки стабілізації та індикатори розвитку до 2020 года / Бондарь В.С., Фурса А.В. // Экономика АПК. – 2014. – № 1. – С. 20.

Проанализированы современные тенденции развития свеклосахарного подкомплекса Украины, выяснены основные причины возникновения нестабильности в отрасли. Определены основные программные мероприятия относительно стабилизации и урегулирования свеклосахарного производства. Усовершенствованы направления обеспечения стабилизации и эффективного развития на основе реструктуризации и сочетания (диверсификации) производства сахара с производством биоэтанола, биогаза и других продуктов переработки сахарной свеклы, интенсификации и технического переоснащения производства путем привлечения инвестиций и инноваций, возобновления позиций отечественного товаропроизводителя на внутреннем и внешнем рынках сахара, достижения показателей развития, которые отвечали бы аналогичным показателям развитых стран. Обоснованы пути повышения эффективности свеклосахарного производства для обеспечения конкурентоспособности продукции и постепенного наращивания экспорта сахара. Табл.: 10. Библиогр.: 14.

Ключевые слова: свеклосахарный подкомплекс, биоадаптивная технология, стабилизация, диверсификация, интенсификация, реструктуризация, биоэтанол, биогаз, рентабельность производства.

UDS 338.43:664.121

Sugar beet subbranch of Ukraine: directions of stabilizing and indicators of development until 2020 / Bondar V.S., Fursa A.V. // Ekonomika APK. – 2014. – № 1. – P. 20.

Modern trends of sugar beets subbranch of Ukraine are analyzed in the article. Reasons for instability in industry have been found. Basic program measures have been defined concerning stabilization and settlement of sugar beets production. Stabilization providing measures and effective development directions were outlined based on restructuring of sugar production by its combining (diversifications) with bioethanol, biogas and other products. The guidelines for intensification and technical re-equipment of production by bringing in of investments and innovations, taking back the position of domestic producer on the internal market of sugar, achievement of indexes of development, that would meet those of the developed countries. The ways of sugar beet production efficiency increase for providing the competitiveness of products and gradual increase of sugar export have been grounded. Tabl.: 10. Refs.: 14.

Key words: sugar beet subbranch, bioadaptive technology, stabilizing, diversification, intensification, restructuring, bioethanol, biogas, profitability of production.

УДК 631.15 [65.125.36]

Економічна ефективність використання курей вітчизняної селекції у племінних господарствах / Катеринич О.О., Прозорова Н.В. // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 30.

Ефективність розвитку галузі птахівництва визначається технічними, технологічними, організаційними й економічними факторами, раціональне поєднання яких дає змогу виробляти продукцію, забезпечуючи прибутковість сільськогосподарських підприємств. Крім того, рентабельність виробництва яєць і м'яса птиці більшою мірою залежить від якості генетичних ресурсів, які використовуються для цих цілей. Проведення досліджень спрямовано на визначення економічної ефективності використання курей вітчизняної селекції для одержання інкубаційного яйця та добового молодняка. Розраховано показники рентабельності виробництва інкубаційних яєць і добового молодняка, які знаходилися у межах від -7,95 – 34,62% та 55,37 – 137,84 % у курей різного напрямку продуктивності. Табл.: 1. Бібліогр.: 11.

Ключові слова: батьківське стадо, кури, селекція, яйце, добовий молодняк, рентабельність, ефективність.

УДК 631.15 [65.125.36]

Экономическая эффективность использования кур отечественной селекции в племенных хозяйствах / Катеринич О.А., Прозорова Н.В. // Экономика АПК. – 2014. – С. 30.

Эффективность развития отрасли птицеводства определяется техническими, технологическими, организационными и экономическими факторами, рациональное сочетание которых дает возможность производить продукцию, обеспечивая прибыльность сельскохозяйственных предприятий. Кроме того, рентабельность производства яиц и мяса птицы в большей степени зависит от качества генетических ресурсов, которые используются для этих целей. Проведение исследований направлено на определение экономической эффективности использования кур отечественной селекции для получения инкубационного яйца и суточного молодняка. Рассчитаны показатели рентабельности производства инкубационных яиц и суточного молодняка, которые находились в пределах от -7,95 - 34,62% и 55,37 - 137,84% у кур разного направления продуктивности. Табл.: 1. Библиогр.: 11.

Ключевые слова: родительское стадо, куры, селекция, яйцо, суточный молодняк, рентабельность, эффективность.

UDS 631.15 [65.125.36]

Economic efficiency of using domestic-selection chicken in breeding farms / Katerynych O.O., Prozorova N.V. // Ekonomika APK. – 2014. – № 1. – P. 30.

The efficiency of poultry farming development is determined by the technical, technological, management and economic factors the balanced combination of which makes it possible to make products providing for their profitability. Besides the profitability of eggs and meat production is largely dependent upon genetic resources used. The research is aimed to determine the economic impact of the use of domestic-selection chicken for obtaining hatching eggs and day-old young stock. The profitability of hatching eggs and day-old young stock production was found to be within 7.95 – 34.62% and 55.37 – 137.84 % in poultry of different productivity orientation. Tabl.: 1. Refs.: 11.

Key words: parent flock, chicken, selection, egg, day-old young stock, profitability, efficiency.

УДК 338.3 : 664.6

Розвиток ринку спирту в Україні під впливом внутрішніх і зовнішніх факторів / Коткова Н.С.
// Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 33.

Розглянуто проблеми розвитку ринку спирту в Україні під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів. Регулювання ринку спирту здійснює Міністерство аграрної політики та продовольства України через Державне підприємство спирту та лікєро-горілчаної промисловості «Укрспирт» (ДП «Укрспирт»). Нині спостерігається невідповідність потужностей спиртової промисловості України й ринку збуту. Основним виходом із такого становища є перепрофілювання підприємств спиртової промисловості з урахуванням проблем, що примушують до зазначених дій. ДП «Укрспирт» є монополістом на ринку спирту, тому державне регулювання є невід'ємною частиною цих процесів, що стримує розвиток ринку спирту та спиртопродуктів. Табл.: 3. Рис.: 5. Бібліогр.: 16.

Ключові слова: спиртова промисловість, державне регулювання, демонополізація спиртової галузі, експорт спирту етилового, внутрішнє споживання, ціна етанолу, паливний етанол.

УДК 338.3 : 664.6

Развитие рынка спирта в Украине под влиянием внутренних и внешних факторов / Коткова Н.С. // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 33.

Рассмотрены проблемы развития рынка спирта в Украине под влиянием внутренних и внешних факторов. Регулирование рынка спирта осуществляет Министерство аграрной политики и продовольствия Украины через Государственное предприятие спирта и ликероводочной промышленности «Укрспирт» (ГП «Укрспирт»). Ныне наблюдается несоответствие мощностей спиртовой промышленности Украины и рынка сбыта. Основным выходом из такого положения является перепрофилирование предприятий спиртовой промышленности с учетом проблем, которые принуждают к указанным действиям. ГП «Укрспирт» является монополистом на рынке спирта, поэтому государственное регулирование является неотъемлемой частью этих процессов, сдерживает развитие рынка спирта и спиртопродуктов. Табл.: 3. Илл.: 5. Библиогр.: 16.

Ключевые слова: спиртовая промышленность, государственное регулирование, демонополізація спиртовой отрасли, экспорт спирта этилового, внутреннее потребление, цена этанола, топливный этанол.

UDS 338.3 : 664.6

Development of the spirit industry in Ukraine under the influence of internal and external factors/ Kotkova N.S. // Ekonomika. – 2014. – № 1. – P. 33.

An article considers the problem of spirit market in Ukraine under the influence of internal and external factors. Spirit market regulation is performed by the Ministry of Agrarian Policy and Food of Ukraine through the State Enterprise of spirit and alcoholic beverage industry "Ukrspirt" (SE "Ukrspirt"). To date, there is discrepancy in production capacity of alcohol industry of Ukraine and the market. The main output of this situation is the conversion of the alcohol industry companies including problems forced into these actions. SE "Ukrspirt" is a monopoly on the market of alcohol because government regulation is an integral part of these processes, which inhibits development of the alcohol and spirits. Tabl.: 3. Figs.: 5. Refs.: 16.

Key words: spirit industry, government regulation, de-monopolization of spirit industry, exports of alcohol, domestic consumption, the price of ethanol, fuel ethanol.

УДК 338.43:631.3

Аналіз кон'юнктури ринку сільськогосподарської техніки в Україні / Соловей Д.Ю., Білоусько Я.К. // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 40.

На основі дослідження кон'юнктури ринку сільськогосподарської техніки розглянуто взаємовідносини, які складаються в процесі купівлі-продажу на цьому ринку. За результатами проведеного аналізу розроблено пропозиції щодо удосконалення стимулювання розвитку виробництва конкурентоспроможної вітчизняної техніки та подальшого розвитку ринку сільськогосподарської техніки з метою підвищення технічного забезпечення аграрної галузі.

Встановлено вплив Закону України «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу» на рівень і структуру закупівлі сільськогосподарської техніки аграрними підприємствами. Визначено структуру закупівлі підприємствами тракторів різної потужності й проведено порівняльний аналіз техніки зарубіжного і вітчизняного виробництва за цінним критерієм. Розроблено пропозиції щодо удосконалення стимулювання розвитку вітчизняного сільгоспмашинобудування. Табл.: 4. Бібліогр.: 9.

Ключові слова: ринок сільськогосподарської техніки, кон'юнктура ринку, стимулювання розвитку, попит, виробництво сільськогосподарської техніки, матеріально-технічна база.

УДК 338.43:631.3

Анализ конъюнктуры рынка сельскохозяйственной техники в Украине / Соловей Д.Ю., Білоусько Я.К. // Экономика АПК. – 2014. – № 1. – С. 40.

На основании исследования конъюнктуры рынка сельскохозяйственной техники рассмотрены взаимоотношения, которые складываются в процессе купли-продажи на этом рынке. По результатам проведенного анализа разработаны предложения по усовершенствованию стимулирования развития производства конкурентоспособной отечественной техники и дальнейшего развития рынка сельскохозяйственной техники с целью повышения технического обеспечения аграрной отрасли.

Определено влияние Закона Украины «О стимулировании развития отечественного машиностроения для агропромышленного комплекса» на уровень и структуру закупки сельскохозяйственной техники аграрными предприятиями. Определена структура закупки предприятиями тракторов разной мощности и проведен сравнительный анализ техники зарубежного и отечественного производства по ценовому критерию. Разработаны предложения по усовершенствованию стимулирования развития отечественного сельхозмашиностроения. Табл.: 4. Библиогр.: 9.

Ключевые слова: рынок сельскохозяйственной техники, конъюнктура рынка, стимулирование развития, спрос, производство сельскохозяйственной техники, материально-техническая база.

UDS 338.43:631.3

The analyses of current state of agricultural machinery market of Ukraine / Solovei D.Y., Bilousko Y.K. // Ekonomika APK. – 2014. – № 1. – P. 40.

An article considers the current state of the market of agricultural machinery and the relations of purchase and sale on this market. The article provides a range of suggestions for stimulation of the production development of competitive agricultural machinery and further development of the agrarian machinery market for further supply of the agrarian sphere with proper national machinery, grounded on the analyses that was carried out.

The authors highlight the influence of the Act of Ukraine «On stimulation of the development of domestic engineering and machinery for an agro industrial complex» on a level and structure of purchase of agricultural machinery by agrarian enterprises. The structure of purchase of tractors by the enterprises of different power and the comparative analysis of machinery of foreign and domestic production is conducted according to the price criterion.

The guidelines for enhancement of stimulation of the development of the domestic farm machinery engineering are provided. Table.: 4. Refs.: 9.

Key words: market of farm machinery, the current state of the market, stimulation of development, demand, production of agricultural machinery, material and technical base.

УДК 65.016.1:631.11

Соціальні аспекти організації сільськогосподарських підприємств / Дієсперов В.С.
// Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 45.

У процесі реформувань сільгоспідприємств залишається поза увагою їхній вплив на виконання соціальних зобов'язань аграрного виробництва. Приватні інтереси власників, безумовно, превалюють. Запропоновано організаційні принципи, з орієнтацією на які слід спрямовувати реформування підприємств. Кожне з них має формуватися єдиним земельним масивом, бути пов'язаним із місцевою громадою та сільською радою. Стационарний характер діяльності поєднуватиметься з різногалузевою структурою, яка включає як рослинницькі, так і тваринницькі виробництва. У підприємстві об'єднуються земельні, трудові, матеріальні ресурси відповідно до території. Головний критерій ефективності – додана вартість з одиниці площі угідь. Необхідно розширити права працівників і трудових колективів в управлінні виробництвом та використанні результатів його діяльності. Важливо відмовитися від практики повного присвоєння власниками приватного підприємства чи господарського товариства доходів від його діяльності. Слід враховувати великий людський капітал працівників. Інвестиції повинні залучатися на умовах, які забезпечують від заволодіння підприємства інвестором. Обов'язковими мають бути вагомими соціальні зобов'язання підприємства перед місцевою громадою, відповідні площам використовуваних угідь. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: соціальність, сільськогосподарське підприємство, кооперація, наймана праця, диверсифікація, самоврядування.

УДК 65.016.1:631.11

Социальные аспекты организации сельскохозяйственных предприятий / Диесперов В.С.
// Экономика АПК. – 2014. – № 1. – С. 45.

В процессе реформирования сельхозпредприятий пренебрегается их влияние на выполнение социальных обязательств аграрного производства. Собственные интересы владельцев, безусловно, превалируют. Предложены организационные принципы, с ориентацией на которые следует направлять реформирование предприятий. Каждое из них должно формироваться единым земельным массивом, взаимодействовать с местной громадой и сельским советом. Стационарный характер деятельности будет сочетаться с развитой структурой, включающей как растениеводческие, так и животноводческие производства. В предприятии объединяются земельные, трудовые, материальные ресурсы соответствующей территории. Главный критерий эффективности – добавленная стоимость в расчете на единицу площади угодий. Необходимо расширять права работников и трудовых коллективов в управлении производством и использовании его результатов. Следует отказаться от полного присвоения собственниками частного предприятия или хозяйственного товарищества доходов от его деятельности. Должна учитываться весомая собственность человеческого капитала работников. Инвестиции нужно привлекать на условиях, препятствующих завладению предприятия инвестором. Обязательными должны стать существенные социальные обязательства предприятия перед сельскими жителями, соответствующие площадям используемых угодий. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: социальность, сельскохозяйственное предприятие, кооперація, наемный труд, диверсификация, самоуправление.

UDS 65.016.1:631.11

Social aspects of management of agrarian enterprises / Diesperov V.S. // *Ekonomika APK.* – 2014. – № 1. – P. 45.

Within the process of reformation of agrarian enterprises their social responsibilities are mostly neglected. The private interests of the owners obviously prevail. The organisational principles and guidelines for further reformation of the enterprises are suggested. Each enterprise should be formed as a common land unit and it should interact with local community and the rural council. Stationary specifics of activity will correlate with developed structure that will include both crops cultivation and cattle breeding productions. An enterprise combines land, labour, material resources of the respected territory. The key efficiency factor is the value added per the unit of grounds. It is necessary to enlarge the scope of rights of workers and personnel within the framework of production management and application of the results of its activity. The owners of the private enterprises or agrarian business partnerships should abdicate the total appropriation of profits. It is essential to consider the significant property of the human labour capital. Investments should be attracted under conditions prevailing the investors from takeover of the enterprise. The basic social responsibilities to the residents of rural areas of the enterprise should become obligatory, and should correspond the total areas of grounds used by the enterprises. Refs.: 12.

Key words: sociality, agrarian enterprise, cooperation, hired (waged) labour, diversification, self-government.

UDS [631.152:631.111.4] 001.76

Clusters as a form of enterprise's competitiveness management / Nesterenko S.A. // *Ekonomika APK.* – 2014. – № 1. – P. 52.

Cluster approach in an enterprise's competitiveness management is especially essential for agroindustrial complex, which requires fast reformation. The conducted analysis of cluster approach in an enterprise's competitiveness management proves that creation of clusters is an effective form of an enterprise's competitiveness management directed at stable economic development of managing subjects. It is determined that participants can be united into clusters in different forms - from establishment of free partner relations based on a business trust between the enterprises; up to hard association by creating a legal entity: in the form of a company in which commercial non-state corporations are partners, and state enterprises can be depositors. Basic approaches towards cluster creation are suggested, they are essential for revival of domestic production, efficiency increase of regions innovative development, high level of economic development and competitiveness. Refs.: 16.

Key words: agrarian sector; cluster; cluster approach, competition; competitiveness; competition sphere; management of competitiveness.

УДК [631.152:631.111.4] 001.76

Кластери як одна із форм управління конкурентоспроможністю підприємств / Нестеренко С.А. // *Економіка АПК.* – 2014. – № 1. – С. 52.

Проведено аналіз кластерного підходу в управлінні конкурентоспроможністю підприємств. Особливо це стосується агропромислового комплексу, який потребує найшвидшого реформування. Доведено, що створення кластерів – одна з ефективних форм управління конкурентоспроможністю підприємств, спрямована на стабільний економічний розвиток господарюючих суб'єктів.

Організаційне об'єднання учасників у кластери може бути здійснене в різних формах – від встановлення між підприємствами вільних партнерських стосунків, заснованих на діловій довірі, аж до жорсткого об'єднання шляхом створення юридичної особи: у формі об'єднання, в якому комерційні недержавні структури є партнерами, а вкладниками можуть бути державні підприємства.

Запропоновано основні підходи до створення кластерів, які необхідні для відродження вітчизняного виробництва, підвищення ефективності інноваційного розвитку регіонів, досягнення високого рівня економічного розвитку і конкурентоспроможності. Бібліогр.: 16.

Ключові слова: аграрний сектор, кластер, кластерний підхід, конкуренція, конкурентоспроможність, конкурентна сфера, управління конкурентоспроможністю.

УДК [631.152:631.111.4] 001.76

Кластеры как одна из форм управления конкурентоспособностью предприятий / Нестеренко С.А. // Экономика АПК. – 2014. – № 1. – С. 52.

Проведен анализ кластерного подхода в управлении конкурентоспособностью предприятий. Особенно это касается агропромышленного комплекса, который нуждается в самом быстром реформировании. Доказано, что создание кластеров – одна из эффективных форм управления конкурентоспособностью предприятий, направленной на стабильное экономическое развитие хозяйствующих субъектов.

Организационное объединение участников в кластеры может быть осуществлено в разных формах – от установления между предприятиями свободных партнерских отношений, основанных на деловом доверии, вплоть к жесткому объединению путем создания юридического лица: в форме объединения, в котором коммерческие негосударственные структуры являются партнерами, а вкладчиками могут быть государственные предприятия.

Предложены основные подходы к созданию кластеров, которые необходимы для возрождения отечественного производства, повышения эффективности инновационного развития регионов, достижения высокого уровня экономического развития и конкурентоспособности. Библиогр.: 16.

Ключевые слова: аграрный сектор, кластер, кластерный подход, конкуренция, конкурентоспособность, конкурентная сфера, управление конкурентоспособностью.

РОЗВИТОК СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ І
СОЦІАЛЬНА СФЕРА СЕЛА

THE DEVELOPMENT OF RURAL AREAS AND
VILLAGE SOCIAL SPHERE

УДК 631.304

SWOT-аналіз як дієвий інструмент процесу формування продуктивної зайнятості сільського населення / Соколова А.О., Ратошнюк Т.М. // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 57.

Проаналізовано сучасний стан зайнятості сільського населення Волинської області за економічною активністю: визначено динаміку, склад і структуру зайнятих та безробітних у регіоні. Здійснено науково-теоретичне й практичне обґрунтування доцільності використання методів стратегічного управління у процесі формування зайнятості на селі. Розроблено алгоритм SWOT-аналізу трудової діяльності сільського населення та на його основі визначено стратегічні напрями забезпечення продуктивної зайнятості сільських жителів.

SWOT-аналіз як інструмент стратегічного управління, вивчаючи зовнішнє середовище, зосереджує увагу на з'ясуванні загроз і можливостей, передбачає виявлення сильних та слабких сторін із подальшим встановленням ланцюгів зв'язку між ними, є основою для формування продуктивної зайнятості сільського населення. Проведене дослідження рівня зайнятості сільського населення Волинської області доводить про необхідність поліпшення умов і якості життя мешканців сільської місцевості; досягнення відтворення людського капіталу; зниження рівня сільського безробіття й використання нерегламентованої тіньової зайнятості тощо. Табл.: 3. Рис.: 2. Бібліогр.: 10.

Ключові слова: аграрний сектор, економічна активність, трудова діяльність, сільське населення, зайнятість, SWOT-аналіз.

УДК 631.304

SWOT-анализ как действенный инструмент процесса формирования продуктивной занятости сельского населения / Соколова А.А., Ратошнюк Т.Н. // Экономика АПК. – 2014. – № 1. – С. 57.

Проанализировано современное состояние занятости сельского населения Волынской области в зависимости от экономической активности: определены динамика, состав и структура занятых и безработных в регионе. Осуществлено научно-теоретическое и практическое обоснование целесообразности

ности использования методов стратегического управления в процессе формирования занятости на селе. Разработан алгоритм SWOT-анализа трудовой деятельности сельского населения и на его основании определены стратегические направления обеспечения эффективной занятости сельских жителей. SWOT-анализ как инструмент стратегического управления, изучая внешнюю среду, сосредоточивает внимание на выяснении угроз и возможностей, предусматривает выявление сильных и слабых сторон с последующим установлением цепей связи между ними, является основой для формирования продуктивной занятости сельского населения. Проведенное исследование уровня занятости сельского населения Волынской области свидетельствует о необходимости улучшения условий и качества жизни жителей сельской местности; достижения воспроизводства человеческого капитала, снижения уровня сельской безработицы и искоренения нерегламентированной теневой занятости и т.д. Табл.: 3. Илл.: 2. Библиогр.: 10.

Ключевые слова: аграрный сектор, экономическая активность, трудовая деятельность, сельское население, занятость, SWOT-анализ.

UDS 631.304

SWOT-analysis as an effective tool process of formation of productive rural employment / Sokolova A.O., Ratoshniuk T.M. // Ekonomika APK. – 2014. – № 1. – P. 57.

The analysis of the current state of rural employment in Volyn region by economic activity is considered; the dynamics, composition and structure of the employed and unemployed in the region are studied. The research and theoretical and practical rationale for the use of strategic management in the process of rural employment are presented. The algorithm of SWOT-analysis of employment of the rural population is designed and on the basis of it the strategic directions for productive employment in rural areas are outlined. SWOT-analysis is a strategic management tool for studying the external environment, focuses on clarifying the threats and opportunities, provides detection of strengths and weaknesses and then installing chain link between them is the basis for the productive employment of rural population. The study of employment of the rural population in Volyn region indicates the necessity to improve the conditions and quality of life of people living in rural areas, to ensure the reproduction of human capital, to reduce rural unemployment rate and to eliminate the unregulated shadow employment and so on. Tabl.: 3. Figs.: 2. Refs.: 10.

Key words: agrarian sector, economic activity, labour activity, rural population, employment, SWOT-analysis.

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КАПІТАЛ

INNOVATIVE ACTIVITY AND
INTELLECTUAL CAPITAL

УДК 631.674.6:631.559

Крапельне зрошення як інноваційний фактор забезпечення високих врожаїв / Калетнік Г.М. // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 65.

За результатами теоретичних і практичних досліджень у статті висвітлюються важливі проблеми сьогодення для людської цивілізації. Наводиться теоретичне обґрунтування труднощів у забезпеченні природними ресурсами потреб людини. На прикладі досвіду Сінцзянської Корпорації (КНР) у застосуванні новітніх технологій крапельного зрошення обґрунтовується можливість раціонального й ефективного використання ресурсів води для потреб рослинного і тваринного світу. Особливу увагу приділено необхідності використання висвітленого досвіду для вирощування сільськогосподарських культур в Україні.

Розглянуто теоретико-методичні та практичні засади й окреслено можливості застосування інноваційних технологій при веденні сільськогосподарської діяльності, зокрема забезпечення виробництва рослинницької продукції вологою. Проаналізовано причини неефективності організаційно-економічного механізму розвитку зрошувального землеробства в Україні, перш за все у південному регіоні. Здійснено проєкцію досвіду Китаю щодо застосування крапельного зрошення, а також визначено перспективні можливості його впровадження в національному господарському комплексі України. Табл.: 1. Рис.: 4. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: гірська вода, населення планети Земля; виробничо-будівельна корпорація, крапельний полив, посіви кукурудзи, сільськогосподарське виробництво, рослинництво.

УДК 631.674.6:631.559

Капельное орошение как инновационный фактор обеспечения высоких урожаев / Калетник Г.Н. // Экономика АПК. – 2014. – № 1. – С. 65.

По результатам теоретических и практических исследований в статье освещаются первостепенные проблемы современности для человечества. Представлено теоретическое обоснование трудностей в обеспечении природными ресурсами потребностей человека. На примере опыта Синьцзянской Корпорации (КНР) применения новейших технологий капельного орошения обосновывается возможность рационального и эффективного использования ресурсов воды для потребностей растительного и животного мира. Особое внимание уделено необходимости использования освещенного опыта для выращивания сельскохозяйственных культур в Украине.

Рассмотрены теоретико-методические и практические основы и очерчены возможности применения инновационных технологий в сельскохозяйственной деятельности, в частности в обеспечении производства продукции растениеводства влагой. Проанализированы причины неэффективности организационно-экономического механизма развития орошаемого земледелия в Украине, прежде всего в южном регионе. Осуществлена проекция опыта Китая относительно применения капельного орошения, а также определены перспективные возможности его внедрения в национальном хозяйственном комплексе Украины. Табл.: 1. Илл: 4. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: горная вода, население планеты Земля, производственно-строительная корпорация, капельный полив, посевы кукурузы, сельскохозяйственное производство, растениеводство.

UDS 631.674.6:631.559

Drip irrigation as an innovation for enhancement of crop capacity / Kaletnik H.M. // Ekonomika APK. – 2014. – № 1. – P. 65.

A number of important issues for the present human civilization based on theoretical and practical research are studied. Theoretical justification of difficulties in ensuring people needs in natural resources is given. The experience of Xinjiang Production and Construction Corps of China in the latest technology of drip irrigation as the possibility of rational and effective use of water resources for the needs of flora and fauna is justified. Specific attention is given to the importance of using in Ukraine the experience of Xinjiang Production and Construction Corps in the production of agricultural crops.

The theoretical methodical and practical grounds and opportunities of implementation of innovative technologies for agricultural activity are considered; particular focus is on the issue of irrigation of plant cultivation produce. The causes of inefficiency of organization and economic mechanism of the development of the irrigation plant growing in Ukraine are analysed, particularly the South region is considered. The projection of the drip irrigation experience of China is done and the possible ways of implementation of it into the national agrarian complex of Ukraine are defined. Tabl.: 1. Figs.: 4. Refs.: 12.

Key words: upland water, Earth population, engineering and production corporation, drip irrigation, corn crops, agrarian production, crops cultivation.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

FOREIGN ECONOMIC RELATIONS

УДК339.5:633.11(477)

Україна в міжнародній торгівлі пшеницею / Салькова І.Ю. // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 75.

Досліджено тенденції розвитку зернової галузі в Україні, що дають змогу зміцнювати позиції на світовому ринку зерна. Зосереджено увагу на тому, що наявний економічний та агропромисловий

потенціал виробників пшениці дає змогу насичувати внутрішній ринок і брати активну участь у міжнародній торгівлі. Наведено основні показники діяльності світового ринку пшениці й визначено головні світові експортери та імпортери. Проаналізовано стан світового ринку пшениці й місце в ньому України. Досліджено фактори, що впливають на пропозицію пшениці на міжнародному ринку, розкрито шляхи раціоналізації виробництва та поліпшення взаємовідносин між виробниками і споживачами зернопродукції. Визначено проблеми реалізації українського зерна на зовнішні ринки, розглянуто перспективи інтеграції українських виробників зерна у світовий ринок. Особлива увага заgo-струється на проблемі стимулювання державних органів щодо експорту українського зерна на світовий ринок. Рис.: 2. Бібліогр.: 12.

Ключові слова: зерно, експорт, імпорт, світовий ринок пшениці, виробництво, міжнародна торгівля.

УДК 339.5:633.11(477)

Украина в международной торговле пшеницей / Салькова И.Ю. // Экономика АПК. – 2014. – № 1. – С. 75.

Исследованы тенденции развития зерновой отрасли в Украине, позволяющие укреплять позиции на мировом рынке зерна. Сосредоточено внимание на том, что имеющийся экономический и агропромышленный потенциал производителей пшеницы дает возможность насыщать внутренний рынок и принимать активное участие в международной торговле. Приведены основные показатели деятельности мирового рынка пшеницы и определены главные мировые экспортеры и импортеры. Проанализировано состояние мирового рынка пшеницы и место в нем Украины. Исследованы факторы, влияющие на предложение пшеницы на международном рынке, раскрыты пути рационализации производства и улучшения взаимоотношений между производителями и потребителями зернопродукции. Определены проблемы реализации украинского зерна на внешние рынки, рассмотрены перспективы интеграции украинских производителей зерна в мировой рынок. Особое внимание заостряется на проблеме стимулирования государственных органов относительно экспорта украинского зерна на мировой рынок. Илл.: 2. Библиогр.: 12.

Ключевые слова: зерно, экспорт, импорт, мировой рынок пшеницы, производство, международная торговля.

UDS 339.5:633.11(477)

The role of Ukraine in the international wheat trade / Salkova I.Y. // Ekonomika APK. – 2014. – № 1. – P. 75.

An article studies the key trends in the grain industry of Ukraine, allowing to strengthen positions on the world grain market. It is emphasized that the existing economic and agricultural potential of the wheat producers can saturate the domestic market and to take an active part in international trade. The main indicators of the global wheat market and the main world exporters and importers are considered. The state of the world wheat market and the role of Ukraine as an agent of it are analysed. The factors affecting the supply of wheat in the international market are defined. The article reveals the guidelines for streamline organization of production and for improvement of the relationship between producers and consumers of grain. The problems of the promotion of Ukrainian grain to foreign markets are studied. The prospects for the integration of Ukrainian grain producers in the world market are considered. The article is specifically focused on the problem of stimulating public authorities concerning the export of Ukrainian grain on the world market. Figs.: 2. Refs.: 12.

Key words: grain, exports, imports, the global wheat market, manufacturing, international trade.

УДК 338.43

Інституціоналізація корпоративних процесів в аграрній сфері / Загурський О.М. // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 79.

Досліджено сутність явища «корпоративізм», виявлено проблеми його подальшого інституціонального розвитку в аграрному секторі України. Визначено, що інституціональні основи корпоративізму ґрунтуються на наявності відповідної соціальної структури суспільства й певних моделях поведінки економічних агентів, зокрема, щодо захисту їхніх власних професійних прав. Розглянуто проблеми інституціоналізації корпоративних структур та інституціональні обмеження, що стримують процеси їхнього розвитку в аграрному секторі України. Досліджено причини утворення корпоративних структур в аграрному секторі, їхні переваги й недоліки. Розглянуто ідею креативного корпоративізму, що вимагає синтезу нових знань, які забезпечують розвиток контрактних відносин між людьми, передусім, крізь призму взаємовигідного обміну. Запропоновано нові інституціональні моделі створення корпоративних структур «знизу», засновниками якого виступатимуть жителі сільської місцевості. Бібліогр.: 18.

Ключові слова: аграрний сектор, агрохолдинг, інституціональні трансформації, капіталізація, корпоративізм, корпоративні структури.

УДК 338.43

Інституціоналізація корпоративних процесів в аграрній сфері / Загурський О.М. // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 79.

Исследована сущность явления «корпоративизм», определены проблемы его дальнейшего институционального развития в аграрном секторе Украины. Определено, что институциональные основы корпоративизма базируются на наличии соответствующей социальной структуры общества и определенных моделях поведения экономических агентов, в частности тех, что касаются защиты их собственных профессиональных прав. Рассмотрены проблемы институционализации процессов развития корпоративных структур и институциональные ограничения, которые сдерживают процессы их развития в аграрном секторе Украины. Исследованы причины образования корпоративных структур в аграрном секторе, их преимущества и недостатки. Рассмотрена идея креативного корпоративизма, требующая синтеза новых знаний, которые обеспечат развитие контрактных отношений между людьми, прежде всего через призму взаимовыгодного обмена. Предложены новые институциональные модели создания корпоративных структур «снизу», учредителями которых будут жители сельской местности. Библиогр.: 18.

Ключевые слова: аграрный сектор, агрохолдинг, институциональные трансформации, капитализация, корпоративизм, корпоративные структуры.

UDS 338.43

Institutionalization of corporate processes in agrarian sphere / Zahurskyi O.M. // Ekonomika APK. – 2014. – № 1. – P. 79.

An article studies the essence of the phenomenon of «corporatism», considers the problem of further institutional development in the agricultural sector of Ukraine. It is determined that the institutional foundations of corporatism are based on an appropriate social structure and certain patterns of behavior of economic agents. The article deals with the consideration of the problem of institutionalization of the corporate structures development. There are defined institutional constraints hindering the development of corporate structures in the agricultural sector of Ukraine. The reasons of the formation of corporate structures in the agricultural sector, their advantages and disadvantages are outlined. We consider the idea of creative corporatism, which requires synthesis of new knowledge ensuring the development of contractual relations between people, primarily through the prism of mutual exchange. The new institutional models have been

proposed to create corporate structures – form the initial level of economy that will be founded by the residents of rural areas. Refs.: 18.

Key words: agrarian sector, agricultural holding, institutional transformation, capitalization, corporatism, corporate structure.

УДК 338.516.2 (083.71):63

Теоретичні основи обґрунтування дефініції «ринок сільськогосподарської продукції» / Павленчик Н.Ф. // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 85.

Висвітлено теоретичні основи походження та сутність економічної категорії “ринок” як підґрунтя ринку сільськогосподарської продукції. Узагальнено погляди й методичні підходи вчених до розуміння та трактування понять “аграрний ринок”, “агропромисловий ринок” і “ринок сільськогосподарської продукції”. Охарактеризовано специфіку генезису “аграрний ринок”, аргументовано його рівнозначність із поняттям “ринок сільськогосподарської продукції”.

Розкрито процес виробництва як основний сегмент ринку сільськогосподарської продукції через технологічну специфічність і схематично показано функціональну послідовність виконання виробничої функції, одержання готової продукції та просування її до споживача. Все це слугувало обґрунтуванням доцільності виділення в окремий формат і вживання поняття “ринок сільськогосподарської продукції” як економічної категорії. Запропоновано авторське трактування й наведено модель парадигми ринку сільськогосподарської продукції в розрізі окремих сегментів та означено чинники, які зумовлюють його виокремлення. Рис.: 2. Бібліогр.: 21.

Ключові слова: аграрний ринок, ринок сільськогосподарської продукції, виробники, споживачі, товарорух, економічні відносини, взаємозв'язки.

УДК 338.516.2 (083.71):63

Теоретические основы обоснования дефиниции «рынок сельскохозяйственной продукции» / Павленчик Н.Ф. // Экономика АПК. – 2014. – № 1. – С. 85.

Отражены теоретические основы происхождения и сущность экономической категории “рынок” как подпочва рынка сельскохозяйственной продукции. Обобщены взгляды и методические подходы ученых к пониманию и трактовке понятий “аграрный рынок”, “агропромышленный рынок” и “рынок сельскохозяйственной продукции”. Охарактеризована специфика генезиса “аграрный рынок” и аргументирована его равнозначность с понятием “рынок сельскохозяйственной продукции”.

Раскрыт процесс производства как основной сегмент рынка сельскохозяйственной продукции, через технологическую специфичность и схематически показана функциональная последовательность выполнения производственной функции, получения готовой продукции и продвижения ее к потребителю. Все это послужило обоснованием целесообразности выделения в отдельный формат и употребление понятия “рынок сельскохозяйственной продукции” как экономической категории. Предложена авторская трактовка и приведена модель парадигмы рынка сельскохозяйственной продукции в разрезе отдельных сегментов и отмечены факторы, предопределяющие его выделение. Илл.: 2. Библиогр.: 21.

Ключевые слова: аграрный рынок, рынок сельскохозяйственной продукции, производители, потребители, товародвижение, экономические отношения, взаимосвязи.

UDS 338.516.2 (083.71):63

Theoretical bases and grounds of definition are a «market of agricultural produce» / Pavlenchik N.F. // Ekonomika APK. – 2014. – №1. – P. 85.

Theoretical bases of origin and essence of “market” as an economic category that consists theoretical foundation of the market of agricultural produce are reflected. The article generalizes scientific methodical approaches to understanding and interpretation of concepts “Agrarian market”, “agro industrial market” and

“market of agricultural produce”. The specific of genesis of “agrarian market” is characterized and the statement that it is equivalent to a concept “Market of agricultural produce” is substantiated.

The process of production is regarded as a basic segment of market of agricultural produce, considering such aspects as technological specificity and the functional sequence of implementation of production function, receipt of the prepared products and promotion of it, is schematically promotion to the user. All of it served as substantiation of expedience of distinction of “market of agricultural produce” as a separate economic category. Author`s interpretation of market of agricultural produce is offered and the model of paradigm of market of agricultural produce is given within the framework of its separate segments and factors which predetermine its selection are marked. Figs.: 2. Refs.: 21.

Key words: agrarian market, market of agricultural produce, producers, consumers, physical distribution, economic relations, interrelations.

УДК 338.43.02

Вплив державного регулювання економіки на економічні реформи країни / Ключко В.М.
// Економіка АПК. – 2014. – № 12. – С. 93.

Розглянуто особливості державного регулювання економіки на різних етапах розвитку ринкових відносин. Досліджено аналіз вдалих економічних реформ у країнах, що програли Другу світову війну, але спромоглися завдяки державному регулюванню створити конкурентоспроможні національні економіки. Кількість регулятивних функцій, які виконують держава і ринок, змінюється залежно від рівня техніко-технологічного розвитку, історичного етапу та національних особливостей. Держава не повинна стояти осторонь процесів, які відбуваються в усьому світі, тобто переходу до нового етапу розвитку суспільства – інформаційного. Запропоновано концептуальні висновки щодо розбудови системи державного регулювання АПК в Україні. Необхідно розширити функції державного регулювання щодо відновлення матеріально-технічної бази і застосування сучасних технологій; створити виробничі, обслуговуючі та соціальні кооперативи; усунути диспаритет цін; посилити протекціонізм стосовно національного товаровиробника. Бібліогр.: 30.

Ключові слова: державне регулювання, ринкові відносини, економічні реформи, національна економіка, АПК.

УДК 338.43.02

Влияние государственного регулирования экономики на экономические реформы страны / Ключко В.Н.
// Экономика АПК. – 2014. – № 12. – С. 93.

Рассмотрены особенности государственного регулирования экономики на разных этапах развития рыночных отношений. Исследован анализ удачных экономических реформ в странах, которые проиграли Вторую мировую войну, но смогли благодаря государственному регулированию создать конкурентоспособные национальные экономики. Количество регулятивных функций, которые выполняют государство и рынок, изменяется в зависимости от уровня технико-технологического развития, исторического этапа и национальных особенностей. Государство не должно стоять в стороне от процессов, которые происходят во всем мире, то есть перехода к новому этапу развития общества – информационного. Предложены концептуальные выводы относительно построения системы государственного регулирования АПК в Украине. Необходимо расширить функции государственного регулирования относительно возобновления материально-технической базы и применения современных технологий; создания производственных, обслуживающих и социальных кооперативов; устранения диспаритета цен; усиления протекционизма относительно национального товаропроизводителя. Библиогр.: 30.

Ключевые слова: государственное регулирование, рыночные отношения, экономические реформы, национальная экономика, АПК.

UDS 338.43.02

State regulation of economy and its impact on the country's economic reforms / Klochko V.M.

// *Ekonomika APK.* – 2014. – № 12. – P. 93.

The article describes the features of state regulation of the economy at different stages of development of market relations. Investigated by analysis of the successful economic reforms in the countries that lost World War II, but due to government regulation have managed to create competitive national economies. The state must not disregard processes, which take place in the whole world, as the world is transiting to the new stage of development of society – the informative stage. The number of regulatory functions performed by the state and the market will vary depending on the level of technological development, the historical stage and national characteristics. The article substantiates conceptual conclusions about the construction of the system of state regulation of agriculture in Ukraine. It is necessary to extend the functions of government control in relation to renewal of material and technical base and application of modern technologies; creation of productions, attendant and social cooperative stores; strengthening of protectionism in relation to a national commodity producer. Refs.: 30.

Key words: government regulation, market relations, economic reform, the national economy, AIC.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ
АГРАРНОГО ВИРОБНИЦТВА

FOREIGN EXPERIENCE OF THE DEVELOPMENT OF
AGRARIAN PRODUCTION

UDS 338.439.52:061.1ЄС

Food demand in the EU under conditions of economic slowdown / Wyrzykowski Pawel // Ekonomika

APK. – 2014. – № 1. – P. 99.

Over the period of 2011-2012 the scope of economic activities in many Member States decreased. As a result of that the demand for food declined. The situation on labour market deteriorated – unemployment increased and employment went down. The rate of household income growth diminished. An upward trend in food prices in real terms was continued in 2012 corresponding to the previous year. Such developments were driven by negative consumer attitudes, which was reflected in their purchases decisions. In 2011 annual expenditure on food (in real terms) in the EU-27 averaged 0,6% down on the previous year. Presumably in 2012 the expenditure declined further which seems to be confirmed with the figures on retail sales. In 2012 as compared with 2011 the retail sales of food, beverages and tobacco at constant prices were 0,9% down and 1,3% down in the euro zone. Tabl.: 2. Figs.: 4. Refs.: 15.

Key words: demand for food, economic crisis, cluster analysis, household, food price.

УДК 338.439.52:061.1ЄС

Попит на продовольство в Європейському Союзі в умовах економічного спаду / Виживовський Павел // Економіка АПК. – 2014. – № 12. – С. 99.

Протягом періоду 2011-2012 обсяг економічної діяльності у багатьох країнах-членах Європейського Союзу значно зменшився, що стало поштовхом для скорочення попиту на продовольство. Погіршилася ситуація на ринку праці: зріс рівень безробіття, скоротилася кількість робочих місць. Знизився рівень прибутковості приватних господарств. У 2012 році продовжується тенденція до зростання цін на продукти харчування, порівняно із показниками минулого року. Такі економічні процеси були викликані негативним ставленням споживачів, що відображають їхні купівельні рішення та вибір. У 2011 році реальний рівень продовольчих витрат у ЄС-27 в середньому скоротився на 0,6% порівняно з попереднім роком. Очевидно, що у 2012 році рівень витрат на продовольство продовжує скорочуватись, про що свідчить статистика роздрібної торгівлі. У 2012 році порівняно із 2011-м, показник обсягу скорочення ринку роздрібної торгівлі харчових продуктів, напоїв та тютюну змінився із 0,9% до 1,3% у єврозоні. Табл.: 2. Рис.: 4. Бібліогр.: 15.

Ключові слова: попит на продовольство, економічна криза, кластерний аналіз, господарство, ціни на продукти харчування.

УДК 338.439.52:061.1ЄС

Спрос на продовольствие в Европейском Союзе в условиях экономического спада / Выжиховский Павел // Экономика АПК. – 2014. – № 12. – С. 99.

За период 2011-2012 объем экономической деятельности во многих странах-членах Европейского Союза значительно сократился, в результате чего уменьшился уровень спроса на продовольствие. Ухудшилась ситуация на рынке труда: возрос уровень безработицы, сократилось количество рабочих мест. Понизился уровень прибыльности хозяйств. В 2012 году продолжилась тенденция роста цен на продукты питания, сравнительно с показателями предыдущего года. Такие экономические процессы были вызваны негативным отношением потребителей, что подтверждают их покупательские решения и выбор. В 2011 году реальный уровень продовольственных затрат в ЕС-27 сократился в среднем на 0,6% по сравнению с показателем предыдущего года. Очевидно, что в 2012 году уровень продовольственных затрат продолжает сокращаться, о чем свидетельствуют показатели розничной торговли. Сравнительно с 2011 годом, в 2012-м году показатель уровня сокращения рынков розничной торговли продуктов питания, напитков и табачных изделий изменился с 0,9% до 1,3% в еврозоне. Табл.: 2. Илл.: 4. Библиогр.: 15.

Ключевые слова: спрос на продовольствие, экономический кризис, кластерный анализ, хозяйство, цены на продукты питания.

НАУКОВА ДИСКУСІЯ

SCIENTIFIC DISCUSSION

УДК 659.113.21:330.341.1:631

Проблематика статистической оценки особенностей инновационной деятельности в АПК / Цуркан А.Г. // Экономика АПК. – 2014. – № 1. – С. 107.

Проанализированы особенности инновационного процесса в агропромышленном производстве Республики Молдова. Учитывая тот факт, что состояние молдавской экономики в целом и сельского хозяйства в частности характеризуется как кризисное, единственным выходом из сложившейся ситуации должен стать инновационный путь развития, так как известно, что экономический кризис и депрессия преодолеваются внедрением инновационных технологий. Однако статистическая оценка инновационной активности еще не получила должного развития, а на государственном уровне статистика инноваций в Республике Молдова отсутствует, и соответственно национальная статистика еще не ввела отчетности по инновациям, поэтому данная работа посвящена проблематике учета особенностей и специфики инновационной деятельности в реальном секторе аграрной экономики. Илл.: 2. Библиогр.: 20.

Ключевые слова: научно-технический прогресс, инновационная экономика, инновационная деятельность, агропромышленный комплекс (АПК), интенсивные технологии.

УДК 659.113.21:330.341.1:631

Проблематика статистичної оцінки особливостей інноваційної діяльності в АПК / Цуркан А.Г. // Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 107.

Проаналізовано особливості інноваційного процесу в агропромисловому виробництві Республіки Молдова. Враховуючи той факт, що стан молдавської економіки в цілому і сільське господарство загалом характеризується як кризове, єдиним шляхом виходу з даної ситуації повинен стати інноваційний шлях розвитку, оскільки відомо, що економічна криза і депресія долаються впровадженням інноваційних технологій. Однак статистична оцінка інноваційної активності ще не одержала певного розвитку, а на державному рівні статистика інновацій в Республіці Молдова відсутня, і відповідно національна статистика ще не запровадила звітності з інновацій, тому дана робота присвячена проблематиці обліку особливостей та специфіки інноваційної діяльності в реальному секторі аграрної економіки. Рис.: 2. Бібліогр.: 20.

Ключеві слова: науково-технічний прогрес, інноваційна економіка, інноваційна діяльність, агропромисловий комплекс (АПК), інтенсивні технології.

An article provides the analysis of the characteristics of the innovation process in the agricultural industry of the Republic of Moldova. Given the fact that the Moldovan economy state in general and agriculture in particular, is characterized as a crisis, the only way out of this situation to be the way of an innovative development, since it is known that the economic crisis and depression can be overcome only by the introduction of innovative technologies. However, the statistical evaluation of innovative activity has not yet been properly developed, and at the state level statistics Innovation in the Republic of Moldova is absent, and therefore national statistics are not yet implemented the reporting of innovation. That is why this work is devoted to problems of evaluation of the particularities and specificity of the innovation activity in the real sector of the agricultural economy. Figs.: 2. Refs.: 20.

Key words: scientific and technological progress, innovation economy, innovation activity, agro-industrial complex, intensive technologies.

УДК 330.131.7:631.162

Економічна сутність фінансової безпеки суб'єктів підприємництва в аграрній сфері економіки / Вдовенко О.С. // *Ekonomika APK*. – 2014. – № 1. – С. 125.

Встановлено, що стратегічним напрямом економічної політики держави в умовах ринкових відносин є підтримка сталого рівня фінансової безпеки аграрного сектору економіки. Розкрито сутність поняття «фінансова безпека суб'єктів підприємництва в аграрній сфері економіки» як стану, за якого підприємства стабільно й ефективно функціонують в умовах галузевої невизначеності, включаючи конкурентне середовище та виконання суспільно-економічних функцій продовольчої, екологічної безпеки.

Доведено, що прибутковість агропромислового виробництва є визначальним фактором фінансової безпеки підприємств аграрного бізнесу, завдяки чому можна збільшити власний капітал підприємства, сформувати достатній резервний фонд, застрахуватися від ризиків тощо. Зроблено висновок щодо можливості ефективного сільськогосподарського виробництва за умови забезпечення стійкості та стабільності фінансової безпеки й завдяки сприятливій державній політиці. Табл.: 1. Бібліогр.: 23.

Ключові слова: фінансова безпека, фінансовий стан, фінансова стабільність, прибутковість, рентабельність, суб'єкти підприємництва.

УДК 330.131.7:631.162

Экономическая сущность финансовой безопасности субъектов предпринимательства в аграрной сфере экономики / Вдовенко О.С. // *Экономика АПК*. – 2014. – № 1. – С. 125.

Установлено, что стратегическим направлением экономической политики государства в условиях рыночных отношений является поддержка устойчивого уровня финансовой безопасности аграрного сектора экономики. Раскрыта сущность понятия «финансовая безопасность субъектов предпринимательства в аграрной сфере экономики» как состояния, при котором предприятия стабильно и эффективно функционируют в условиях отраслевой неопределенности, включая конкурентную среду и выполнение общественно-экономических функций продовольственной, экологической безопасности.

Доказано, что прибыль агропромышленного производства является определяющим фактором экономической безопасности предприятий аграрного бизнеса, благодаря чему можно увеличить собственный капитал предприятия, сформировать достаточный резервный фонд, застраховаться от рисков и т.д. Сделан вывод о возможности эффективного сельскохозяйственного производства при условии обеспечения устойчивости и стабильности финансовой безопасности и благодаря благоприятной государственной политике. Табл.: 1. Библиогр.: 23.

Ключевые слова: финансовая безопасность, финансовое состояние, финансовая стабильность, прибыльность, рентабельность, субъекты предпринимательства.

UDS 330.131.7:631.162

The economic essence of the concept of financial security of entities in the agricultural sector of the economy / Vdovenko O.S. // *Ekonomika APK.* – 2014. – № 1. – P. 125.

An article points out that the strategic direction of economic policy under the current market conditions is to support the sustainable level of financial security of the agricultural sector. The essence of the concept of financial security of entities in the agricultural sector of the economy as a condition that enables businesses to operate stably and efficiently under conditions of business uncertainty, including the competitive environment and implementation of social and economic functions of food and environmental safety.

It is shown that the profitability of agricultural production is a determinant of financial security of agribusiness companies that provides possibilities to increase the equity of the enterprise, to form an adequate reserve fund to insure against risks. The article substantiates a conclusion that efficient agricultural production is possible in case of ensured financial stability and sustainability as well as due to favorable government policy. Tabl.: 1. Refs.: 23.

Key words: financial security, financial position, financial stability, profitability, efficiency, business entities.

УДК 004.9:631.11.027

Впровадження Інтернет-маркетингу в сільськогосподарських підприємствах / Швиденко О.М. // *Економіка АПК.* – 2014. – № 1. – С. 129.

Розкрито сутність поняття Інтернет-маркетингу, визначено його завдання та переваги застосування. Розглянуто складові й інструменти Інтернет-маркетингу, з'ясовано можливості, які вони дають підприємницькій діяльності. Проаналізовано загальний стан Інтернет-середовища України, досліджено основні характеристики он-лайн аудиторії, особливості ринку е-комерції та територіальну поширеність використання Інтернету. Висвітлено ступінь проникнення останнього в домогосподарства й підприємства України, в тому числі в сільському господарстві. Обґрунтовано необхідність запровадження Інтернет-маркетингу в сільському господарстві, визначено його особливості та проблемні аспекти. Проаналізовано доцільність використання безкоштовних дошок оголошень для здійснення операцій купівлі-продажу сільськогосподарської продукції. Рекомендовано використання торгових Інтернет-систем на прикладі системи Агроторг. Рис.: 1. Бібліогр.: 29.

Ключові слова: аграрний маркетинг, Інтернет-маркетинг, е-комерція, маркетингові інструменти, Інтернет-середовище, он-лайн аудиторія, дошки оголошень, система Агроторг.

УДК 004.9:631.11.027

Внедрение Интернет-маркетинга в сельскохозяйственных предприятиях / Швиденко О.М. // *Экономика АПК.* – 2014. – № 1. – С. 129.

Раскрыта сущность понятия Интернет-маркетинга, определены его задачи и преимущества применения. Рассмотрены составляющие и инструменты Интернет-маркетинга, определены возможности, предоставляемые предпринимательской деятельности. Проанализировано общее состояние Интернет-среды Украины, исследованы основные характеристики он-лайн аудитории, особенности рынка электронной коммерции и территориальная распространенность использования Интернета. Освещена степень проникновения последнего в домохозяйства и предприятия Украины, в том числе в сельском хозяйстве. Обоснована необходимость введения Интернет-маркетинга в сельском хозяйстве, определены его особенности и проблемные аспекты. Проанализирована целесообразность использования бесплатных досок объявлений для осуществления сделок купли-продажи сельскохозяйственной про-

дукции. Рекомендовано использование торговых Интернет-систем на примере системы Агроторг. Илл.: 1. Библиогр.: 29.

Ключевые слова: аграрный маркетинг, Интернет-маркетинг, е-коммерция, маркетинговые инструменты, Интернет-среда, он-лайн аудитория, доски объявлений, система Агроторг.

UDS 004.9:631.11.027

Problematic aspects of the Internet Marketing implementation on farms / Shvydenko O.M.
// *Ekonomika APK.* – 2014. – № 1. – P. 129.

The essence of the Internet Marketing concept is interpreted; its objectives and advantages of use and implementation are identified. The components and tools of online marketing are considered, provided business opportunities are determined. An overall Internet environment of Ukraine is analysed. The basic characteristics of the online audience, eCommerce market features and territorial prevalence of Internet use are investigated. The penetration degree of the Internet in households and enterprises of Ukraine, including agriculture, is elucidated. The necessity of implementing online marketing in agriculture is justified, its characteristics and problematic aspects are designated. The feasibility of using free message boards for purchasing and selling agricultural products is analyzed. The use of online shopping systems on the example of Agrotorg system is recommended. Figs.: 1. Refs.: 29.

Key words: agricultural marketing, Internet Marketing, e-Commerce, marketing tools, Internet environment, online audience, message boards, Agrotorg system.

УДК 33:631.22

Економічна сутність поняття сталого розвитку фермерського господарства / Гарбар В.В.
// *Економіка АПК.* – 2014. – № 1. – С. 136.

Проблема забезпечення сталого розвитку має загальнопланетарний характер і вирізняється особливостями її розв'язання в окремих сферах і сегментах суспільних відносин. Заходи щодо розв'язання цієї проблеми в умовах багатукладної економіки сільського господарства мають ґрунтуватися на економічній сутності поняття сталого розвитку та особливостях його забезпечення у фермерських господарствах

Забезпечення сталого розвитку фермерських господарств є важливим національним завданням, розв'язання якого дасть змогу збільшити виробництво сільськогосподарської продукції, поповнити ринки продуктами харчування і тим самим зробити вагомий внесок у розв'язання національної продовольчої проблеми.

Розвиток фермерських господарств у довготривалому періоді має циклічний характер, за якого процеси сталого розвитку набувають ознак хвилеподібності. Оскільки не можна постійно забезпечувати високі темпи розширеного відтворення у фермерських господарствах без підтримки ззовні, нині їм потрібний поштовх. Його доцільно здійснити на основі інвестиційно-інноваційної моделі розвитку господарств у процесі формування економіки шостого технологічного укладу. Цей етап прискорення розвитку має здійснюватися на основі нанотехнологій, біотехнологій, генної інженерії та молекулярної біології, впровадження яких сприятиме підвищенню ефективності сільськогосподарського виробництва.

Під сталим розвитком фермерських господарств слід розуміти такий розвиток, за якого в більшості з них відбувається відтворення виробництва і збуту продукції, ресурсів, капіталу та економічних відносин, що у тривалому періоді забезпечать конкурентоспроможність продукції, їхню активну операційну, інвестиційну й іншу діяльність та окупність витрат. Рис.: 2. Бібліогр.: 24.

Ключові слова: сталий розвиток, фермерські господарства, шостий технологічний уклад, тип відтворення, сектор, економіка.

Проблема обеспечения устойчивого развития имеет общепланетарный характер и отличается особенностями ее решения в отдельных сферах и сегментах общественных отношений. Меры по решению этой проблемы в условиях многоукладной экономики сельского хозяйства должны основываться на экономической сущности понятия устойчивого развития и особенностях его обеспечения в фермерских хозяйствах.

Обеспечение устойчивого развития фермерских хозяйств является важной национальной задачей, решение которой позволит увеличить производство сельскохозяйственной продукции, пополнить рынки продуктами питания и тем самым внести свой вклад в решение национальной продовольственной проблемы.

Развитие фермерских хозяйств в долгосрочном периоде имеет циклический характер, при котором процессы устойчивого развития приобретают признаки волнообразности. Поскольку нельзя постоянно обеспечивать высокие темпы расширенного воспроизводства в фермерских хозяйствах без поддержки извне, сейчас им нужен толчок. Его целесообразно осуществить на основе инвестиционно-инновационной модели развития хозяйств в процессе формирования экономики шестого технологического уклада. Этот этап ускорения развития должен осуществляться на основе нанотехнологий, биотехнологий, генной инженерии и молекулярной биологии, внедрение которых будет способствовать повышению эффективности сельскохозяйственного производства.

Под устойчивым развитием фермерских хозяйств следует понимать такое развитие, при котором в большинстве из них происходит воспроизводство производства и сбыта продукции, ресурсов, капитала и экономических отношений, что в длительном периоде обеспечит конкурентоспособность продукции, их активную операционную, инвестиционную и другую деятельность, окупаемость затрат. Илл.: 2. Библиогр.: 24.

Ключевые слова: устойчивое развитие, фермерские хозяйства, шестой технологический уклад, тип воспроизводства, сектор, экономика.

The problem of ensuring of sustainable development has global character and is characterized by some peculiarities of its solving in certain spheres and segments of public relations. In the conditions of multisectoral economy of agriculture actions taken in solving this problem must be based on the economic essence of the concept of stable development and peculiarities of its assurance at farm enterprises that proves the topicality of the article.

Assurance of sustainable development of farm enterprises is an important national objective, which will make it possible to increase agricultural production, replenish markets with food products making an important contribution into solving the problem of national food supply.

In the long-run period the development of farm enterprises has cyclical character in which the process of sustainable development acquires wave-like features. As it is impossible to ensure constantly a high pace of wide reproduction of farm enterprises without external support, they need an impact. It is reasonable to fulfill it basing on an investment-innovative model of farm enterprises development in the process of formation of the sixth technological mode economy. This stage of speeding up the development has to be based on nanotechnologies, biotechnologies, genetic engineering and molecular biology, introduction of which will lead to increasing the efficiency of agricultural production.

Sustainable development of farm enterprises should be regarded as a wave-like development in which the majority of farms have the renewal of production and distribution of products, resources, capital and economic relations which in the long-run period ensure competitiveness of products, active operational, investment and other activities and recoupment of investments. Figs.: 2. Refs.: 24.

Key words: sustainable development, farm enterprises, sixth technological mode, type of reproduction, sector, economy.

УДК 631.145:338.432

Роль кластерних утворень у розвитку вітчизняної аграрної економіки / Музичук М.М.
// Економіка АПК. – 2014. – № 1. – С. 142.

Розглядаються науково-теоретичні засади кластеризації аграрної економіки як напряму структурного упорядкування економічного простору; пропонуються підходи до визначення доцільності й ефективності кластерних утворень у сучасних умовах господарювання; наводиться зарубіжний та вітчизняний досвід утворення і функціонування кластерів. На прикладі створення інноваційно-технологічного кластера «Альтернативна біоенергетика» у Вінницькій області пропонуються технологія, зміст та завдання новоствореного кластерного утворення, програма виробництва біопалива в аграрних підприємствах регіону, формування інноваційної інфраструктури кластера, впровадження наукових технологій, організація виробничо-господарської діяльності, управління такого роду об'єднанням. Рис.: 1. Бібліогр.: 13.

Ключові слова: кластер, кластерні утворення, аграрна економіка, біоенергетика, програма, інфраструктура, технологія, структура, управління.

УДК 631.145:338.432

Роль кластерных образований в развитии отечественной аграрной экономики / Музичук М.Н. // Экономика АПК. – 2014. – № 1. – С. 142.

Рассматриваются научно-теоретические основы кластеризации аграрной экономики как направления структурного упорядочения экономического пространства; предлагаются подходы к определению целесообразности и эффективности кластерных образований в современных условиях хозяйствования, приводится зарубежный и отечественный опыт создания и функционирования кластеров. На примере создания инновационно-технологического кластера «Альтернативная биоэнергетика» в Винницкой области предлагаются технология, содержание и задачи вновь образованного кластерного образования, программа производства биотоплива в аграрных предприятиях региона, формирование инновационной инфраструктуры кластера, внедрение научных технологий, организация производственно-хозяйственной деятельности, управления такого рода объединением. Илл.: 1. Библиогр.: 13.

Ключевые слова: кластер, кластерные образования, аграрная экономика, биоэнергетика, программа, инфраструктура, технология, структура, управление.

UDC 631.145:338.432

The role of cluster formations in the national agrarian economy development / Muzychuk M.M.
// Ekonomika APK. – 2014. – № 1. – P. 142.

Scientific and theoretical bases of agrarian economy clustering as a direction of economic space structural compilation are regarded; the approaches to the definition of reasonable and effective clusters' formations in the modern conditions of economy are proposed; foreign and national experience of clusters' formations and functioning is given. On the example of setting up the innovation and technological cluster "Alternative bioenergy" in the Vinnytsia region the article suggests the technology, content and tasks of the new created cluster's formation, the program of biofuel production on the region's agrarian enterprises, the formation of cluster's innovation infrastructure, the introduction of scientific technologies, the organization of production and economic activity, the management of such kind of association. Figs.: 1. Refs.: 13.

Key words: cluster, cluster formations, agrarian economy, bioenergy, program, infrastructure, technology, structure, management.